

СПРАВА «БАБЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF BABENKO v. UKRAINE)

(Заява № 40453/16)

Стислий виклад рішення від 27 листопада 2025 року

Кримінальне провадження щодо заявника тривало з травня 2017 року, коли його затримали працівники міліції Нововодолазького РВ ГУ МВС України в Харківській області за підозрою у вчиненні грабежу, до серпня 2016 року, коли Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ відмовив заявнику у витребуванні кримінально справи для перевірки у касаційному порядку. У квітні 2013 року в ході судового засідання заявник поскаржився на жорстоке поводження у відділі міліції після затримання у травні 2007 року з метою змусити його свідчити проти себе. Того самого дня скаргу заявника було зареєстровано в Єдиному реєстрі досудових розслідувань і невдовзі прокуратура Нововодолазького району Харківської області (далі — районна прокуратура) допитала заявника як свідка. Прокуратура неодноразово виносила постанови про закриття кримінального провадження, які були скасовані вищою прокуратурою або судами як передчасні. 22 квітня 2016 року обласна прокуратура винесла постанову про закриття кримінального провадження щодо стверджуваного жорстокого поводження із заявником у зв'язку з відсутністю складу кримінального правопорушення. 25 квітня 2016 року про постанову було повідомлено заявника, який не оскаржив в апеляційному порядку. До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за статтями 3 та 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на жорстоке поводження працівників міліції та непроведення належного розслідування його скарг на таке жорстоке поводження. Заявник також висунув інші скарги на тривалість кримінального провадження щодо нього та відсутність ефективних засобів юридичного захисту у зв'язку з цим, які охоплювались усталеною практикою Європейського суду. Розглянувши скаргу заявника, Європейський суд вказав, що він не може дійти висновку «поза розумним сумнівом», що, перебуваючи під контролем працівників міліції, заявник зазнав жорстокого поводження та дійшов висновку, що порушення матеріального аспекту статті 3 Конвенції не було. Європейський суд визнав, що скарга заявника на жорстоке поводження працівників міліції була зареєстрована в Єдиному реєстрі досудових розслідувань одразу після подання до районного суду, і заявника невдовзі після цього допитала районна прокуратура у зв'язку з його твердженнями, проте подальше розслідування тверджень заявника про жорстоке поводження, яке тривало три роки, характеризувалося численними закриттями та подальшим поверненням провадження слідчому у зв'язку з неповнотою розслідування. Європейський суд дійшов висновку, що ці обставини є ще одним прикладом незабезпечення оперативного та ретельного розслідування та констатував порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції. Розглянувши

інші скарги заявника, Європейський суд зазначив, що відповідне провадження, за винятком часу, протягом якого заявник переховувався, тривало майже дев'ять років у трьох інстанціях та дійшов висновку, що скарги заявника за цим пунктом свідчать про порушення пункту 1 статті 6 та статті 13 Конвенції у контексті його висновків в рішенні у справі «Нечай проти України» (Nechay v. Ukraine), заява № 15360/10, пункти 67 – 79, від 01 липня 2021 року).

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Оголошує заяву прийнятною;
2. Постановляє, що було порушено процесуальний аспект статті 3 Конвенції;
3. Постановляє, що не було порушено матеріальний аспект статті 3 Конвенції;
4. Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 6 та статтю 13 Конвенції у зв'язку з тривалістю кримінального провадження та відсутністю ефективних засобів юридичного захисту щодо цього;
5. Постановляє, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 4 000 (чотири тисячі) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування морально шкоди; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.
6. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливо сатисфакції.